

5 معیار اسلامی در انتخاب همسر

قرآن کریم و روایات معصومان (ع) ملاک‌های مهمی را برای انتخاب همسر بیان کرده است. این ملاک‌ها هم باید در مورد مردان باشد و هم درباره زنان، چنین نیست ...

قرآن کریم و روایات معصومان (ع) ملاک‌های مهمی را برای انتخاب همسر بیان کرده است. این ملاک‌ها هم باید در مورد مردان باشد و هم درباره زنان، چنین نیست که تنها زنان باید این صفات و ویژگی‌ها و ملاک‌ها را دارا باشند و مردان از آن مستثنا شوند. در این نوشتار به چند نمونه می‌پردازیم.

امام صادق (ع) فرمودند: [#171](#); انما المراءة قلادة فانظر ماتتقلد؛ زن به منزله گردنبندی است که به گردن می‌افکنی، سپس مراقب باش که چه چیزی را به گردن می‌افکنی. [#171](#);

1- ایمان و دینداری

متون دینی ما، اولین و مهم‌ترین ملاک در انتخاب همسر را دینداری معرفی کرده است. قرآن کریم در همین زمینه می‌فرماید: [#171](#); ولا تنكحوا المشركات حتى يؤمنن ولامه مؤمنه خیر من مشرکه ولو اعجبتمکم و لا تنكحو المشركين حتى يؤمنوا و لعبد مؤمن خیر من مشرک ولو اعجبکم اولئک یدعون الی النار واللہ یدعو الی الجنة؛ با زنان مشرک تا زمانی که ایمان نیاورده‌اند ازدواج نکنید، اگر چه بخاطر مال یا جمال و مقام (موقعیت)، شما را به شگفتی آورند و زنان خود را به ازدواج مردان مشرک و بت‌پرست تا ایمان نیاورده‌اند در نیاورید اگر چه (مال و زیبایی و موقعیت) آنان شما را به شگفتی آورد (زیرا) آنها شما را به سوی آتش دعوت می‌کنند و خداوند شما را دعوت به بهشت و آمرزش می‌نماید. [#171](#) (بقره-221)

کسانی که درصدد انتخاب همسر هستند باید ایمان و دینداری را به عنوان شرط اصلی و ضروری محسوب بدانند و برای یافتن آن کمال سعی و جدیت را به عمل آورند.

امام صادق (ع) می‌فرماید: [#171](#); اگر مرد با زنی برای جمال یا مال ازدواج کند به همین امر واگذار می‌شود ولی اگر برای دیندار بودن او ازدواج کند خدا مال و جمال را نیز نصیبش می‌گرداند. [#171](#);

و نیز رسول خدا (ص) می‌فرماید: [#171](#); هر کس با زنی برای مالش ازدواج کند خدا او را به همین امر واگذار می‌نماید و هر کس که برای جمالش ازدواج کند به چیزی می‌رسد که از آن کراهت دارد و هر کسی که برای دینداری ازدواج کند خداوند هر سه را برایش جمع می‌کند. [#171](#);

از این آیه و روایات بخوبی استفاده می‌شود کسانی که درصدد انتخاب همسر هستند باید ایمان و دینداری را به عنوان شرط اصلی و ضروری محسوب بدانند و برای یافتن آن کمال سعی و جدیت را به عمل آورند.

والدین پسر و دختر نیز باید در انتخاب همسر برای فرزندان خود موضوع ایمان و دیانت و تقید به ضوابط و مقررات شریعت را شرط اساسی بدانند و دریافتن چنین فردی به پسر و دخترشان کمک نمایند.

2- عقل و هوش

بعد از دینداری، عقل و زیرکی از مهم‌ترین معیار و ملاک يك همسر خوب محسوب می‌شود، اداره و تداوم و پیمودن راه راست و حل مشکلات زندگی کار آسانی نیست اگر همسران با هم تفاهم داشته باشند و موقعیت یکدیگر و شرایط و امکانات زندگی را خوب درک کنند، می‌توانند زندگی را بر پایه صحیحی استوار سازند و به انجام وظیفه مشغول باشند.

به علاوه، عقل و هوش زن و شوهر در فرزندان نیز تأثیر دارد. فرزندان خانواده خوش فهم و باهوش، غالباً زیرک می‌شوند، و برعکس حماقت و نادانی پدر و مادر نیز در فرزند تأثیر دارد، همسر باهوش و عاقل بهتر می‌تواند نسبت به تعلیم و تربیت فرزندانش انجام وظیفه نماید. باری عقل و درایت یکی از معیارها و ملاک‌های مهم و بسیار با ارزش محسوب می‌شود که به هنگام گزینش همسر باید

کاملاً مورد توجه قرار بگیرد.

امام علی(ع) می‌فرماید: «ایاکم و تزویج الحمقاء فان صحبتها بلاء و ولدها ضیان با انسان احمق و نافهم ازدواج نکنید زیرا معاشرت با او بلایی است عظیم و فرزندانش نیز ضایع خواهند شد.«

و نیز امام صادق(ع) می‌فرماید: «العقل دلیل المؤمن؛ عقل دلیل و راهنمای مؤمن است.« از این روایات بخوبی استفاده می‌شود که عقل و هوش از بزرگترین معیارها و ملاک‌هایی است که در انتخاب همسر باید مورد توجه دختر و پسر باشد.

3- اخلاق نیک

سومین معیار و ملاک در انتخاب همسر اخلاق حسنه است و این مطلب را می‌توان از قرآن کریم و روایات معصومان(ع) بخوبی استفاده کرد. قرآن کریم می‌فرماید: «فانکحوا ما طاب لکم من النساء؛ با زنان پاک ازدواج کنید.«(نسا3)

همچنین رسول خدا(ع) می‌فرماید: «اذا جائکم من ترضون خلقه و دینه فزوجوه الا تفعلوه تکن فتنه فی الارض و فساد کبیر؛ اگر کسی به عنوان خواستگاری به نزد شما آمد که خلق و دینش را می‌پسندید با او ازدواج کنید و اگر به این دستور عمل نکنید. فتنه و فساد بزرگی در زمین به وجود خواهد آمد.«

و نیز در روایات دیگر می‌فرماید: «زوجها من رجل تقی فانه ان احبها اکرمها و ان ابغضها لم یظلمها؛ دخترت را به ازدواج انسان متقی و پرهیزکار در آور، زیرا اگر دخترت را دوست داشته باشد او را اکرام و احترام می‌کند و اگر نسبت به او بغض داشته باشد به او ظلم نمی‌کند.«

حسین بشار واسطی می‌گوید: «به امام رضا(ع) نوشتم، یکی از خویشاوندان از دخترم خواستگاری کرده است اما بد اخلاق است امام(ع) فرمود: «اگر بد اخلاق است دخترت به او نده.«

4- عفت و پاکدامنی

از جمله ملاک‌های بسیار مهم و ضروری در انتخاب همسر، عفت و پاکدامنی است. اگر به قرآن کریم و روایات معصومان مراجعه کنیم بخوبی می‌فهمیم که آنان به عفت و پاکدامنی تأکید فراوان می‌کردند. بنا بر روایت خداوند متعال می‌فرماید: «وقتی اراده کنم که خیر دنیا و آخرت را برای یک مسلمان جمع کنم قلبی خاشع و زبانی ذاکر و تنی صابر بر بلا به او عطا می‌کند و همسری به او می‌دهم که از نگاه کردن به وی شادمان شود، و آن زن در غیاب شوهر از نفس خودش و مال شوهرش نگهداری کند.«

همچنین امام صادق(ع) می‌فرماید: «کفو بودن در این است که عقیف باشد و از امکانات اقتصادی نیز برخوردار باشد.«

امام صادق(ع) درباره پاک‌ی درونی و منش زنان در سرنوشت و تربیت بهتر و برتر کودکان فرموده است: «طوبی لمن کانت امه عقیفه؛ خوشا به حال کسی که مادرش پاکدامن باشد.«

5 - شرافت خانوادگی

پنجمین ملاک در انتخاب همسر اصالت و شرافت خانوادگی است که باید مورد توجه قرار بگیرد در همین زمینه قرآن کریم می‌فرماید: «والبلد الطیب یخرج نباته باذن ربه والذی خبت لایخرج الا نکدا؛ سرزمین پاکیزه (و شیرین) گیاهش به فرمان پروردگار می‌روید، اما سرزمین‌های بد طینت (و شوره‌زار) جز گیاه ناچیز و بی‌ارزش از آن نمی‌روید.«(اعراف-58)

همچنین رسول خدا(ص) می‌فرماید: «ای مردم از گیاهانی که بر مزبله‌ها می‌روید اجتناب نمایید، گفته شد: یا رسول‌الله مقصود شما از گیاه و سبزی که بر مزبله می‌روید چیست؟ زن زیبایی که در خانواده پست و فرومایه پرورش می‌یابد.«

بنابراین باید در انتخاب همسر بسیار دقت کرد و از خانواده دارای کرامت و شرافت و اصالت همسر را برگزید. در غیر این صورت آثار منفی رشد و تربیت خانوادگی در آینده زندگی مشترک و نسل آینده تأثیر زیادی برجای خواهد گذاشت. پیامبر اسلام فرمودند: «وانظر فی ای نصاب تضع ولدک فان العرق دساس؛ بنگر که فرزند خود را در چه مکانی قرار می‌دهی زیرا رگ و ریشه در فرزند اثر می‌گذارد.«

و نیز فرمودند: «تزوجوا فی الحجرالصالح، فان العرق دساس؛ با خانواده‌ای خوب و شایسته وصلت کنید زیرا خون اثر دارد.«

باید برای گزینش همسر ملاک‌ها و معیارهای منطقی و درستی در دست داشته باشیم بهترین ملاک‌ها در آیات و قرآن کریم در روایات معصومان(ع) بیان شده است توجه به آنها زمینه‌ساز ازدواجی سالم و هدفمند است این ملاک از سوی خالق هستی و رسولی الهی و اولیاء الهی بیان شده است. آنان با اسرار هستی آشنایند و بهترین راهنمایان زندگی هستند باید دانست که برخورداری از هر کدام از این ملاک‌ها نسبی است و وجود تمام ملاک‌ها در یک فرد تقریباً محال به نظر می‌رسد.